

No. 34964

**Canada
and
Czech Republic**

**Agreement between the Government of Canada and the Government of the Czech Republic for co-operation in the peaceful uses of nuclear energy (with annexes).
Ottawa, 22 February 1995**

Entry into force: *22 February 1995 by signature, in accordance with article XII*

Authentic texts: *Czech, English and French*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Canada, 13 August 1998*

**Canada
et
République tchèque**

Accord de coopération entre le Gouvernement du Canada et le Gouvernement de la République tchèque concernant les utilisations pacifiques de l'énergie nucléaire (avec annexes). Ottawa, 22 février 1995

Entrée en vigueur : *22 février 1995 par signature, conformément à l'article XII*

Textes authentiques : *tchèque, anglais et français*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Canada, 13 août 1998*

[CZECH TEXT — TEXTE TCHÈQUE]

D O H O D A

mezi
vládou Kanady

a
vládou České republiky
o spolupráci při mírovém využívání jaderné energie

Vláda Kanady a České republiky (dále jen "Strany")

PŘEJÍCE SI upevnit přátelské vztahy, které existují mezi oběma Stranami;

VĚDOMY SI výhod účinné spolupráce při mírovém využívání jaderné energie;

BEROUCE V ÚVAHU, že Kanada a Česká republika jsou státy bez jaderných zbraní a smluvními státy Smlouvy o nešíření jaderných zbraní ze dne 1. července 1968 (Londýn, Moskva a Washington, dále jen "Smlouva") a jako takové se zavázaly, že nebudou vyrábět ani jiným způsobem získávat jaderné zbraně nebo jiná jaderná výbušná zařízení, a že každá ze Stran uzavřela s Mezinárodní agenturou pro atomovou energii (dále jen "MAAE") dohodu o uplatňování záruk v návaznosti na Smlouvu;

ZDŮRAZŇUJÍCE dále, že strany Smlouvy se zavázaly usnadnit co možná nejúplnější výměnu jaderných materiálů, materiálů, zařízení a vědeckých a technologických informací pro mírové využívání jaderné energie a mají právo podílet se na takové výměně, a že strany Smlouvy, které mají pro to předpoklady, mohou rovněž spolupracovat za účelem společného přispění k dalšímu rozvoji využívání jaderné energie pro mírové účely;

se dohodly následovně :

Článek I

Pro účely této Dohody

- a) "systémem záruk agentury" se rozumí systém záruk vysvětlený v dokumentu MAAE/INFCIRC/66/Rev 2, jakož i v jeho následných dodatcích, které jsou Stranami přijaty,
- b) "příslušným státním orgánem" se rozumí na straně Kanady Úřad pro kontrolu atomové energie a na straně České republiky Státní úřad pro jadernou bezpečnost,
- c) "zařízením" se rozumí kterékoli ze zařízení uvedených v příloze B této Dohody,
- d) "materiálem" se rozumí kterýkoli z materiálů uvedených v příloze C této Dohody,
- e) "jaderným materiálem" se rozumí kterýkoli z "výchozích nebo zvláštních štěpných materiálů" jak jsou definovány v článku XX Statutu MAAE, který tvoří přílohu D této Dohody. Každé rozhodnutí Rady guvernérů MAAE o doplnění seznamu materiálů, označených jako výchozí nebo zvláštní štěpné materiály, učiněné v souladu s článkem XX Statutu, bude podléhat režimu této Dohody až poté, co si Strany písemně oznámí, že změnou seznamu přijímají,
- f) "osobami" se rozumí jednotlivci, firmy, korporace, obchodní společnosti, společenství, sdružení a jiné subjekty, soukromé nebo státní, bez ohledu na to, zda mají právní subjektivitu, a jejich příslušní zástupci,
- g) "technologií" se rozumí technické údaje, které předávající Strana označí před předáním a po konzultaci s přijímající Stranou za významné z hlediska nešifření a důležité pro konstrukci, výrobu, provoz nebo údržbu zařízení nebo pro zpracování jaderného materiálu nebo materiálu a zahrnuje, aniž by byla omezena pouze na ně, technické výkresy, fotografické negativy a kopie, záznamy, konstrukční údaje a technicko-provozní příručky, s vyloučením údajů přístupných veřejnosti.

Článek II

Spolupráce podle této Dohody se vztahuje na využití, vývoj a aplikaci jaderné energie pro mírové účely a může zahrnovat zejména:

- a) poskytování informací zahrnujících technologie, které se vztahují k:
  - (i) výzkumu a vývoji;
  - (ii) zdraví, jaderné bezpečnosti, havarijnímu plánování a ochraně životního prostředí;
  - (iii) zařízení (včetně dodávky konstrukčních podkladů, výkresů a specifikací);

- a k převodu patentových a dalších vlastnických práv vztahujících se k těmto informacím;
- b) dodávku jaderného materiálu, materiálu a zařízení;
  - c) realizaci projektů výzkumu a vývoje jaderné energie, jakož i návrhů jejího uplatnění a aplikace v oblastech jakými jsou zemědělství, průmysl, zdravotnictví a výroba elektřiny a tepla;
  - d) průmyslovou spolupráci mezi osobami v Kanadě a v České republice;
  - e) technické školení a s tím související přístup k zařízení a k jeho využívání;
  - f) poskytování technické pomoci a služeb, včetně výměny odborníků a specialistů;
  - g) průzkum a rozvoj zdrojů uranu.

Článek III

- (1) Strany budou podporovat a usnadňovat spolupráci mezi osobami podléhajícími právnímu řádu státu jedné Strany a osobami podléhajícími právnímu řádu státu druhé Strany ve věcech upravených touto Dohodou.
- (2) Za podmínek stanovených touto Dohodou mohou osoby podléhající právnímu řádu státu jedné Strany poskytovat osobám podléhajícím právnímu řádu státu druhé Strany jaderný materiál, materiál, zařízení a technologii a stejně tak je mohou i přijímat, to vše na obchodním nebo jiném, zúčastněnými osobami dohodnutém, základě.
- (3) Za podmínek stanovených touto Dohodou mohou osoby podléhající právnímu řádu státu jedné Strany poskytovat osobám podléhajícím právnímu řádu státu druhé Strany technické školení ve využívání jaderné energie k mírovým účelům na obchodním nebo jiném, zúčastněnými osobami dohodnutém, základě.
- (4) Strany budou usilovat o usnadnění výměn expertů, techniků a specialistů týkajících se činností podle této Dohody.
- (5) Strany učiní veškerá nezbytná opatření k zachování důvěrnosti informací, včetně obchodního a průmyslového tajemství, převáděných mezi osobami, podléhajícími právnímu řádu států Stran.
- (6) Strany mohou, v souladu se společně stanovenými požadavky a podmínkami, spolupracovat v oblasti bezpečnostních a dozorných aspektů výroby jaderné energie, včetně (a) výměny informací a (b) technické spolupráce a školení personálu.
- (7) Žádná Strana nebude využívat ustanovení této Dohody za účelem získání obchodní výhody nebo k zasahování do obchodních vztahů druhé Strany.

(8) Spolupráce uskutečňovaná podle této Dohody musí být v souladu s platnými zákony, předpisy a státní politikou v Kanadě a v České republice.

Článek IV

(1) Jaderný materiál, materiál, zařízení a technologie, uvedené v příloze A, budou předmětem této Dohody, pokud se Strany nedohodnou jinak.

(2) Položky jiné, než uvedené v odstavci 1 tohoto článku, budou předmětem této Dohody, pokud se tak Strany písemně dohodnou.

(3) Před jakýmkoli převodem jaderného materiálu, materiálu, zařízení a technologie uvedených v odstavcích (1) a (2) tohoto článku musí příslušný státní orgán dodávající Strany písemně uvědomit příslušný státní orgán přijímací Strany.

(4) Příslušné státní orgány stanoví způsob vyrozumění a další organizační postupy potřebné k provádění tohoto ustanovení a dalších ustanovení tohoto článku.

Článek V

Před převodem jakéhokoli jaderného materiálu, materiálu, zařízení nebo technologie, které jsou předmětem této Dohody, mimo území státu jedné ze Stran této Dohody třetí straně, musí tato Strana získat písemný souhlas druhé Strany. Strany mohou uzavřít dohodu za účelem usnadnění provádění tohoto ustanovení.

Článek VI

K obohacení jakéhokoli jaderného materiálu, který je předmětem této Dohody, izotopem uranu 235 na dvacet (20) nebo více procent nebo k přepracování jakéhokoli jaderného materiálu, který je předmětem této Dohody, musí dát obě Strany předchozí písemný souhlas. V tomto souhlasu musí být stanoveny podmínky, za kterých může být vzniklé plutonium nebo uran obohacený na dvacet (20) nebo více procent skladován a používán. Strany mohou uzavřít dohodu za účelem usnadnění provádění tohoto ustanovení.

Článek VII

(1) Jaderný materiál, materiál, zařízení a technologie, které jsou předmětem této Dohody, nesmí být použity k výrobě nebo k jinému získání jaderných zbraní nebo jiných jaderných výbušných zařízení.

(2) Co se týká jaderného materiálu, bude plnění závazku obsaženého v odstavci 1 tohoto článku ověřováno v souladu s dohodou o zárukách, kterou každá ze Stran uzavřela s MAATI na základě Smlouvy. Avšak, jestliže z jakéhokoli důvodu nebo v kteroukoli dobu MAATI

- a) záruk MAAE, nebo
- b) zárukového systému, který je v souladu se zásadami a postupy systému záruk MAAE a zajišťuje jejich uplatnění vůči všem položkám, které jsou předmětem této Dohody.

Článek VIII

- (1) Jaderný materiál zůstane předmětem této Dohody do doby:
  - a) než bude rozhodnuto, že buď není již dále použitelný pro jadernou činnost významnou z hlediska záruk uvedených v článku VII této Dohody, nebo že jej nelze prakticky uvést znovu do stavu použitelného pro tuto činnost; Strany se zavazují přijmout rozhodnutí MAAE, učiněné v souladu s ustanoveními o ukončení záruk obsaženými v příslušné dohodě, jejíž stranou je MAAE.
  - b) než bude převeden třetí straně v souladu s ustanovením článku V této Dohody, nebo
  - c) než se Strany dohodnou jinak.
- (2) Materiál a zařízení zůstanou předmětem této Dohody do doby:
  - a) než budou převedeny třetí straně v souladu s ustanovením článku V této Dohody, nebo
  - b) než se Strany dohodnou jinak.
- (3) Technologie zůstanou předmětem této Dohody do té doby, než se Strany dohodnou jinak.

Článek IX

- (1) Obě Strany učiní, v rozsahu odpovídajícím možnému ohrožení, všechna potřebná opatření k zajištění fyzické ochrany jaderného materiálu, který je předmětem této Dohody a budou dodržovat úroveň fyzické ochrany minimálně v rozsahu uvedeném v příloze I: k této Dohodě.
- (2) Strany projednají, na základě žádosti některé z nich, příslušné otázky týkající se fyzické ochrany jaderného materiálu, materiálu, zařízení a technologie, které jsou předmětem této Dohody, včetně otázek týkajících se fyzické ochrany během mezinárodní přepravy.

Článek X

- (1) Na základě žádosti kterékoli ze Stran budou kdykoli uskutečněny konzultace k zajištění účinného plnění závazků vyplývajících z této Dohody. Na základě žádosti Stran může být k těmto konzultacím přizvána MAAE.
- (2) Příslušné státní orgány stanoví organizační opatření potřebná k usnadnění provádění této Dohody a povedou konzultace jednou ročně nebo kdykoli na žádost jednoho z těchto orgánů. Tyto konzultace mohou probíhat v písemné formě.
- (3) Každá Strana bude na základě žádosti druhé Strany tuto informovat o závěrech nejnovější zprávy MAAE z její ověřovací činnosti, vykonávané na území státu první Strany a týkající se jaderného materiálu, který je předmětem této Dohody.

Článek XI

Jakýkoliv spor vznikající z výkladu nebo provádění této Dohody, který nebude vyřešen jednáním nebo jiným způsobem, na kterém se Strany dohodnou, bude na žádost kterékoli ze Stran předložen rozhodčímu soudu složenému ze tří rozhodců. Každá Strana jmenuje jednoho rozhodce a tyto dva rozhodci zvolí třetího rozhodce, který nebude občanem žádné ze Stran, jako předsedu. Jestliže do 30 dnů od podání žádosti o arbitrážní řízení nejmenuje jedna ze Stran rozhodce, může druhá Strana požádat předsedu Mezinárodního soudního dvora, aby určil rozhodce za Stranu, která ho nejmenovala. Jestliže do třiceti (30) dnů po jmenování nebo určení rozhodců obou Stran nebude zvolen třetí rozhodce, může kterákoliv ze Stran požádat předsedu Mezinárodního soudního dvora o jeho jmenování. Rozhodčí soud je usnášenschnpý, pokud je přítomna většina jeho členů a veškerá rozhodnutí musí být přijata většinou hlasů všech členů rozhodčího soudu. Rozhodčí soud určí vlastní procesní pravidla. Rozhodnutí rozhodčího soudu jsou pro obě Strany závazná a musí být jimi vykonána v souladu s Úmluvou o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů, uzavřenou 10. června 1958 v New Yorku (dále jen "Úmluva") a všemi prohlášeními učiněnými v souladu s jejím článkem I, odstavec 3, pokud obě Strany zůstávají stranami Úmluvy. Odměna rozhodců bude stanovena na stejném základě, jako odměna ad hoc soudců Mezinárodního soudního dvora.

Článek XII

- (1) Tato Dohoda vstoupí v platnost dnem jejího podpisu oběma Stranami.
- (2) Tato Dohoda může být kdykoli měněna na základě písemného souhlasu Stran. Veškeré změny této Dohody vstoupí v platnost k datu výměny diplomatických nót.
- (3) Přílohy A, B, C, D a E jsou součástí této Dohody. Mohou být měněny na základě písemného souhlasu Stran.
- (4) Tato Dohoda zůstane v platnosti po období deseti let (10) let. Pokud žádná Strana neoznámí druhé Straně svůj úmysl ukončit platnost této Dohody nejméně šest (6) měsíců před

uplynutím tohoto období, tato Dohoda zůstane dále v platnosti po další pětiletá (5) období, pokud jedna Strana neoznámí druhé Straně nejméně šest (6) měsíců před uplynutím právě probíhajícího období svůj úmysl ukončit platnost této Dohody.

(5) Bez ohledu na ukončení platnosti této Dohody, zůstanou závazky uvedené v odstavci (5) článku III, v člancích IV, V, VI, VII, VIII, IX, X a v článku XI této Dohody v platnosti tak dlouho, dokud se bude jakýkoli jaderný materiál, materiál, zařízení nebo technologie, které jsou předmětem této Dohody, nacházet na území státu příslušné Strany nebo kdekoli pod její kontrolou nebo dokud se Strany nedohodnou, že takový jaderný materiál, materiál, zařízení nebo technologie nebudou dále použitelné pro jakékoli jaderné činnosti, závažné z hlediska záruk.

NA DŮKAZ TOHOTO podepsaní, řádně zmocnění pro tento účel svými vládami, tuto Dohodu podepsali.

DÁNO v Ottawě dne 22. února 1995 ve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce anglickém, francouzském a českém, přičemž všechna znění mají stejnou platnost.

ZA VLÁDU KANADY

ZA VLÁDU ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha A

Jaderný materiál, materiál, zařízení a technologie, které jsou předmětem Dohody

(i) Jaderný materiál, materiál, zařízení a technologie převáděné z území státu jedné Strany na území státu druhé Strany přímo nebo prostřednictvím třetích stran.

(ii) Materiál a jaderný materiál, jenž je vyráběn nebo zpracováván na základě nebo s použitím jakéhokoli zařízení, jež je předmětem této Dohody.

(iii) Jaderný materiál, který je vyráběn nebo zpracováván na základě nebo s použitím jakéhokoli jaderného materiálu nebo materiálu, jenž je předmětem této Dohody.

(iv) Zařízení, které přijímající Strana nebo Strana dodávající po konzultaci se Stranou přijímající označila za zařízení, které je navrženo, vybudováno nebo provozováno na základě nebo s použitím technologií uvedené výše nebo s použitím technických údajů odvozených ze zařízení uvedeného výše.

Zařízení, které vyhovuje všem třem následujícím kritériím, aniž by byla omezena obecnost předchozího:

- a) je stejného typu jako zařízení uvedené v odstavci (i) (tj. jeho návrh, konstrukce nebo provozní procesy jsou založeny na v podstatě stejných nebo podobných fyzikálních nebo chemických procesech, které byly písemně odsouhlaseny Stranami před převodem zařízení uvedeného v odstavci (i));
- b) je takto označeno přijímající Stranou nebo dodávající Stranou po konzultaci s přijímající Stranou, a
- c) jeho první provoz v místě, podléhajícímu právnímu řádu státu přijímající Strany, začne do 20 let od zahájení prvního provozu zařízení uvedeného pod písmenem (a).

Zařízení

1. **Jaderné reaktory** schopné provozu takovým způsobem, aby udržely kontrolovanou samovolně se udržující štěpnou řetězovou reakci, s výjimkou reaktorů nulového výkonu, které jsou definovány jako reaktory s maximální projektovou produkční kapacitou plutonia nepřevyšující 100 g za rok.

"Jaderný reaktor" v zásadě zahrnuje položky, které jsou uvnitř reaktorové nádoby nebo jsou s ní přímo spojeny, dále zařízení, které reguluje úroveň výkonu v aktivní zóně a komponenty, které běžně obsahují primární chladivo aktivní zóny nebo s ním přicházejí do přímého styku nebo toto chladivo regulují.

Není záměrem vyloučit reaktory, které by byly po úpravě schopny produkovat podstatně více plutonia než 100 g za rok. Reaktory určené pro trvalý provoz na významných energetických úrovních, bez ohledu na jejich schopnost produkovat plutonium, se nepovažují za "reaktory nulového výkonu".

2. **Reaktorové tlakové nádoby** : Kovové nádoby jako jeden celek nebo velké, továrními způsobem vyrobené, jejich hlavní části, jež jsou speciálně projektovány nebo přizpůsobeny na to, aby pojalý aktivní zónu jaderného reaktoru definovaného v odstavci (1) výše, a které jsou schopné odolat provoznímu tlaku primárního chladiva.

Vrchlák tlakové nádoby je hlavní, továrními způsobem vyráběnou částí reaktorové tlakové nádoby.

3. **Vnitřní vestavba reaktoru** : Opěrné sloupy a desky pro aktivní zónu a jiné vnitřní vestavby nádoby, vodící trubky regulačních tyčí, tepelná stínění, přepážky, desky mříže aktivní zóny, desky difuzéru a pod.
4. **Stroje pro zavážení a vyjímání jaderného paliva**: Manipulační zařízení speciálně určené nebo přizpůsobené k zavážení nebo vyjímání paliva jaderného reaktoru definovaného v odstavci (1) výše, schopné pracovat za provozu reaktoru nebo používající technicky složité prvky pro nastavení polohy a umístění umožňující provádět složitou výměnu paliva při odstaveném reaktoru, kdy není možno přímo pozorovat palivo nebo kdy přístup k palivu není normálně možný.
5. **Regulační tyče reaktoru** : Tyče speciálně určené nebo přizpůsobené pro regulaci reaktivity v jaderném reaktoru definovaném v odstavci (1) výše. Tato položka obsahuje kromě části absorbující neutrony také opěrné nebo závěsné prvky regulačních tyčů, pokud jsou dodávány samostatně.
6. **Tlakové trubky reaktoru** : Trubky, které jsou speciálně určeny nebo přizpůsobeny k tomu, aby obsahovaly palivové elementy a primární chladivo reaktoru definovaného v odstavci (1) výše při provozním tlaku vyšším než 5 megapascal.

7. **Zirkoniové trubky :** Kovové zirkonium nebo slitiny zirkonia ve formě trubek nebo svazků trubek a v množství převyšujícím 500 kg/rok, speciálně určené nebo připravované k použití v reaktoru definovaném v odstavci (1) výše, u nichž je váhový poměr mezi hafniem a zirkoniem menší než 1 : 500.
8. **Čerpadla primárního chladiva :** Čerpadla speciálně určená nebo připravená pro zajištění oběhu primárního chladiva pro jaderné reaktory definované v odstavci (1) výše.
9. **Závody na přepracování ozářených palivových elementů a zařízení speciálně určené nebo vyrobené pro tento účel:**

"Závod na přepracování ozářených palivových elementů" zahrnuje zařízení a komponenty, které za normálních okolností přicházejí do přímého kontaktu s ozářeným palivem a přímo regulují hlavní technologické toky hlavních jaderných materiálů a štěpných produktů. Do pojmu "zařízení speciálně určené nebo vyrobené pro tento účel" patří následující položky:

- a) stroje na řezání ozářených palivových elementů: dálkově ovládané zařízení speciálně projektované nebo připravené pro použití v přepracovatelském závodě definovaném výše a určené k sekání, řezání nebo stříhání palivových článků ozářeného jaderného paliva, svazků tyčí nebo tyčí, a
  - b) nádrže bezpečné proti vzniku kritičnosti (například maloprůměrové nádrže, nádrže prstencového tvaru nebo deskové nádoby) speciálně určené nebo přizpůsobené k použití v přepracovatelském závodě definovaném výše a určené k rozpuštění ozářeného jaderného paliva a schopné odolávat horkým, vysoce korozivním kapalinám a které mohou být dálkovým způsobem plněny a udržovány.
10. **Závody na výrobu palivových elementů :**
- "Závod na výrobu palivových elementů" zahrnuje zařízení:
- a) které běžně přicházejí do styku nebo přímo zpracovává nebo reguluje výrobní tok jaderného materiálu, nebo
  - b) těsně uzavírá jaderný materiál do pokrytí,
  - c) celý soubor položek pro shora uváděné operace, jakož i jednotlivé položky určené pro kteroukoli shora uvedenou operaci a pro jiné operace při výrobě paliva, jako je kontrola neporušenosti pokrytí nebo těsnění a konečná úprava utěsněného paliva.
11. **Zařízení, speciálně projektované nebo vyrobené pro separaci izotopů uranu, s výjimkou analytických přístrojů:**

"Zařízení, s výjimkou analytických přístrojů, speciálně projektované nebo vyrobené pro separaci izotopů uranu" zahrnuje každou hlavní položku zařízení speciálně projektovanou nebo připravenou pro separační proces. Tyto položky zahrnují :

- bariéry plynové difúze,
  - tělesa plynových difuzérů,
  - montážní celky plynové odstředivky korozně odolné vůči UF₆,
  - jednotky tryskové separace,
  - jednotky vírové separace,
  - velké axiální nebo odstředivkové kompresory korozně odolné vůči UF₆
  - speciální kompresorová těsnění pro tyto kompresory.
12. **Závody pro výrobu těžké vody :** "Závod pro výrobu těžké vody" zahrnuje samotný závod a zařízení speciálně projektované pro obohacování deuteria nebo jeho sloučení a každou významnou část položek podstatných pro provoz závodu.
13. **Všechny důležité komponenty, nebo komponenty položek uvedených pod body (1) až (12) výše.**

Příloha C

Materiál

- 1. Deuterium a těžká voda**
Deuterium a jakákoli jeho sloučenina, v níž je poměr deuteria k vodíku vyšší než 1 : 5000 pro použití v jaderném reaktoru definovaném v odstavci (1) přílohy B v množství převyšujícím 200 kg atomů deuteria v kterémkoli období 12 měsíců.

- 2. Jaderně čistý grafit**
Grafit, o čistotě lepší než 5 částí z milionu ekvivalentu boru a o hustotě větší než 1,50 g/cm³, v množství větším než 30 tun v průběhu 12 měsíců.

Článek XX
Statutu Mezinárodní agentury pro atomovou energii

Definice

k jsou použity v tomto statutu:

Pojem "zvláštní štěpný materiál" znamená plutonium-239, uran-233, uran obohacený izotopy 235 nebo 233, jakýkoli materiál obsahující jeden nebo více shora uvedených izotopů, jiný štěpný materiál, který čas od času stanoví Rada guvernérů. Pojem "zvláštní štěpný materiál" však nezahrnuje výchozí materiál.

Pojem "uran obohacený izotopem 235 nebo 233" znamená uran obsahující izotopy 235 nebo 233 nebo oba v takovém množství, že relativní poměr součtu těchto izotopů k izotopu 238 je větší než poměr izotopu 235 k izotopu 238 vyskytující se v přírodě. Pojem "výchozí materiál" znamená uran obsahující směs izotopů vyskytující se v přírodě, uran ochuzený v izotopu 235, thorium, kteroukoliv ze shora uváděných položek ve formě kovu, slitiny, chemické sloučeniny nebo koncentrátu, jakýkoli jiný materiál obsahující jednu nebo více shora uváděných položek v takové koncentraci, kterou čas od času stanoví Rada guvernérů a takové další materiály, které čas od času stanoví Rada guvernérů.

Příloha E

Dohodnuté úrovně fyzické ochrany

Dohodnuté úrovně fyzické ochrany, které musí být zajištěny příslušnými státními orgány při používání, skladování a přepravě materiálů uvedených v příložené tabulce, musí obsahovat minimálně následující charakteristiky ochrany :

KATEGORIE III

Používání a skladování uvnitř prostorů, do nichž je přístup kontrolován.

Přeprava za speciálních bezpečnostních opatření včetně předchozího dojednání mezi odesílatcem, příjemcem a dopravcem a předchozí dohody mezi státy v případě mezinárodní přepravy specifikující dobu, místo a způsob předání odpovědnosti za přepravu.

KATEGORIE II

Používání a skladování uvnitř chráněných prostorů, do nichž je přístup kontrolován, tj. prostorů pod stálým dozorem strážní nebo elektronických zařízení, opatřených fyzickou bariérou s omezeným počtem vstupů pod příslušnou kontrolou nebo jakýchkoliv prostorů s ekvivalentní úrovní fyzické ochrany.

Přeprava za speciálních bezpečnostních opatření, včetně předchozí dohody mezi odesílatcem, příjemcem a dopravcem a předchozí dohody mezi státy v případě mezinárodní přepravy, specifikující dobu, místo a způsob předání odpovědnosti za přepravu.

KATEGORIE I

Materiály v této kategorii musí být chráněny vysoce spolehlivými systémy proti neoprávněnému použití následujícím způsobem :

Používání a skladování uvnitř vysoce chráněných prostorů, tj. v chráněných prostorách definovaných pro kategorii II výše do nichž je kromě toho přístup omezen na osoby, jejichž důvěryhodnost byla prověřena a uskutečnění se pod dozorem strážných, kteří jsou v těsném spojení s příslušnými zásahovými jednotkami. Cílem specifických opatření je detekce a prevence jakéhokoli útoku, nepovoleného vstupu nebo nepovoleného vynášení materiálu.

Přeprava za speciálních bezpečnostních opatření identifikovaných výše pro přepravu materiálů kategorie II a III a kromě toho za trvalého dozoru ozbrojeného doprovodu a za podmínek, které zajišťují těsné spojení s příslušnými zásahovými jednotkami.

Tabulka: Kategorizace jaderného materiálu

Materiál	Forma	Kategorie I	Kategorie II	Kategorie III ^a
1. Plutonium ^b	Neozářené ^b	2 kg nebo více	Méně než 2 kg ale více než 500 g	500 g nebo méně, ale více než 15 g
2. Uran - 235	Neozářené ^b - uran obohacený na 20 % 235 U nebo více - uran obohacený nad 10 % 235 U ale méně než 20 % - uran obohacený více než přírodní, ale méně než na 10 % 235 U	5 kg nebo více	Méně než 5 kg ale více než 1 kg 10 kg nebo více	1 kg nebo méně, ale více než 15 g Méně než 10 kg, ale více než 1 kg 10 kg nebo více
3. Uran - 233	Neozářené ^b	2 kg nebo více	Méně než 2 kg ale více než 500 g	500 g nebo méně, ale více než 15 g ^c
4. Ozářené palivo			Ochuzený nebo přírodní uran, thorium nebo málo obohacené palivo (s obsahem nižším než 10 % štěpných izotopů) ^{d,e}	

- ^a Všecké plutonium vyjma plutonia s izotopickou koncentrací 238 Pu vyšší než 80 %.
- ^b Materiál neozářený v reaktoru nebo materiál v reaktoru ozářený, u kterého je ve vzdálenosti 1 m bez stínění příkon absorbované dávky roven nebo nižší než 1 Gy/h (100 rad/h).
- ^c Množství nespádající do kategorie III a přírodní uran mají být chráněny v souladu s prozíravou fiducí praxí.
- ^d Ačkoliv tato úroveň ochrany je doporučována, je ponecháno na státech, aby po vyhodnocení specifických okolností stanovily jinou kategorii fyzické ochrany.
- ^e Pro jiné palivo, které podle svého původního obsahu štěpných látek je klasifikováno před ozářením jako kategorie I nebo II, může být kategorie o jeden stupeň snížena v případě, že příkon absorbované dávky od paliva bez stínění ve vzdálenosti 1 m přesahuje 1 Gy/h (100 rad/h).

[ENGLISH TEXT — TEXTE ANGLAIS]

AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF CANADA AND THE
GOVERNMENT OF THE CZECH REPUBLIC FOR CO-OPERATION IN
THE PEACEFUL USES OF NUCLEAR ENERGY

The Government of Canada and the Government of the Czech Republic (hereinafter referred to as the "Parties");

Desiring to strengthen the friendly relations that exist between the Parties;

Mindful of the advantages of effective co-operation in the peaceful uses of nuclear energy;

Recognizing that Canada and the Czech Republic are both non-nuclear-weapon States party to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons done at London, Moscow and Washington on July 1, 1968¹ (hereinafter referred to as the "Treaty") and, as such, have undertaken not to manufacture or otherwise acquire nuclear weapons or other nuclear explosive devices and that each Party has concluded an agreement with the International Atomic Energy Agency (hereinafter referred to as the "IAEA") for the application of safeguards in connection with the Treaty;

Underlining further that the parties to the Treaty have undertaken to facilitate, and have the right to participate in, the fullest possible exchange of nuclear material, material, equipment and scientific and technological information for the peaceful uses of nuclear energy and that parties to the Treaty in a position to do so may also co-operate in contributing together to the further development of the applications of nuclear energy for peaceful purposes;

Have agreed as follows:

Article 1

For the purpose of this Agreement:

(a) The "Agency's Safeguards System" means the safeguards system set out in the IAEA document INFCIRC/66 Rev 2 as well as any subsequent amendments thereto which are accepted by the Parties;

(b) "Appropriate governmental authority" means for Canada, the Atomic Energy Control Board, and for the Czech Republic, the State Office for Nuclear Safety;

(c) "Equipment" means any of the equipment listed in Annex B to this Agreement;

(d) "Material" means any of the material listed in Annex C to this Agreement;

(e) "Nuclear material" means any source material or any special fissionable material as these terms are defined in Article XX of the Statute of the IAEA which is attached as Annex D to this Agreement. Any determination by the Board of Governors of the IAEA under Article XX of the Agency's Statute, which amends the list of material considered to be "source material" or "special fissionable material", shall only have effect under this Agree-

---

1. United Nations, Treaty Series, vol. 729, p. 161.

ment when the Parties to this Agreement have informed each other in writing that they accept that amendment;

(f) "Persons" means individuals, firms, corporations, companies, partnerships, associations and other entities, private or governmental whether possessed of legal personality or not and their respective agents; and

(g) "Technology" means technical data that the supplier Party has designated, prior to transfer and after consultation with the recipient Party, as being relevant in terms of non-proliferation and important for the design, production, operation or maintenance of equipment or for the processing of nuclear material or material and includes without being limited to, technical drawings, photographic negatives and prints, recordings, design data and technical and operating manuals, and excludes data available to the public.

Article II

The co-operation covered under this Agreement relates to the use, development and application of nuclear energy for peaceful purposes and may include, inter alia:

- (a) The supply of information, which includes technology, related to:
- i) Research and development;
  - ii) Health, nuclear safety, emergency planning and environmental protection;
  - iii) Equipment (including the supply of designs, drawings and specifications);
  - iv) Uses of nuclear material, material and equipment (including manufacturing processes and specifications);
- and the transfer of patent and other proprietary rights pertaining to that information;
- (b) The supply of nuclear material, material and equipment;
- (c) The implementation of projects for research and development as well as for design and for application of nuclear energy for use in such fields as agriculture, industry, medicine and the generation of electricity and heat;
- (d) Industrial co-operation between persons in Canada and in the Czech Republic;
- (e) Technical training and related access to and use of equipment;
- (f) The rendering of technical assistance and services, including exchanges of experts and specialists; and
- (g) The exploration for and development of uranium resources.

Article III

(1) The Parties shall encourage and facilitate co-operation between persons under their respective jurisdictions on matters within the scope of this Agreement.

(2) Subject to the terms of this Agreement, persons under the jurisdiction of either Party may supply to or receive from persons under the jurisdiction of the other Party nuclear material, material, equipment and technology, on commercial or other basis as may be agreed by the persons concerned.

(3) Subject to the terms of this Agreement, persons under the jurisdiction of either Party may provide persons under the jurisdiction of the other Party with technical training in

the application of nuclear energy for peaceful uses on commercial or other basis as may be agreed by the persons concerned.

(4) The Parties will make efforts to facilitate exchanges of experts, technicians and specialists related to activities under this Agreement.

(5) The Parties shall take all precautions necessary to preserve the confidentiality of information including commercial and industrial secrets transferred between persons under the jurisdiction of either Party.

(6) The Parties may, subject to terms and conditions to be jointly determined, collaborate on safety and regulatory aspects of the production of nuclear energy including (a) exchange of information and (b) technical co-operation and training.

(7) A Party shall not use the provisions of this Agreement for the purpose of securing commercial advantage or for the purpose of interfering with the commercial relations of the other Party.

(8) The cooperation under this Agreement shall be in accordance with the laws, regulations, and policies in force in Canada and in the Czech Republic.

Article IV

(1) Nuclear material, material, equipment and technology specified in Annex A shall be subject to this Agreement unless otherwise agreed by the Parties.

(2) Items other than those covered by paragraph (1) of this Article shall be subject to this Agreement when the Parties have so agreed in writing.

(3) The appropriate governmental authority of the shipping Party shall, prior to any transfer of nuclear material, material, equipment or technology covered by paragraphs (1) and (2) of this Article, notify in writing the appropriate governmental authority of the recipient Party.

(4) The appropriate governmental authorities shall establish notification and other administrative procedures in order to implement this and other provisions of this Article.

Article V

Prior to the transfer of any nuclear material, material, equipment or technology subject to this Agreement beyond the territory of the Party to this Agreement to a third party, the written consent of the other Party shall be obtained. An agreement to facilitate the implementation of this provision may be established by the Parties.

Article VI

Prior to the enrichment of any nuclear material subject to this Agreement to twenty (20) percent or more in the isotope U 235 or to the reprocessing of any nuclear material subject to this Agreement, written consent of both Parties shall be obtained. Such consent shall describe the conditions under which the resultant plutonium or uranium enriched to twenty

(20) percent or more may be stored and used. An agreement to facilitate the implementation of this provision may be established by the Parties.

Article VII

(1) Nuclear material, material, equipment and technology subject to this Agreement shall not be used to manufacture or otherwise acquire nuclear weapons or other nuclear explosive devices.

(2) With respect to nuclear material, the commitment contained in paragraph (1) of this Article shall be verified pursuant to the safeguards agreement between each Party and the IAEA, in connection with the Treaty. However, if for any reason or at any time the IAEA is not administering such safeguards within the territory of a Party, that Party shall forthwith enter into an agreement with the other Party for the establishment of

(a) IAEA safeguards; or

(b) A safeguards system that conforms to the principles and procedures of the Agency's Safeguards System and provides for the application of safeguards to all items subject to this Agreement.

Article VIII

(I) Nuclear material shall remain subject to this Agreement until:

(a) A determination is made that it is no longer either usable or practicably recoverable for processing into a form in which it is usable for any nuclear activity relevant from the point of view of safeguards referred to in Article VII of this Agreement. Both Parties shall accept a determination made by the IAEA in accordance with the provisions for the termination of safeguards of the relevant safeguards agreement to which the IAEA is a party;

(b) It has been transferred to a third party in accordance with the provisions of Article V of this Agreement; or

(c) Otherwise agreed between the Parties.

(2) Material and equipment shall remain subject to this Agreement until:

(a) It has been transferred to a third party in accordance with the provisions of Article V of this Agreement; or

(b) Otherwise agreed between the Parties.

(3) Technology shall remain subject to this Agreement until otherwise agreed between the Parties.

Article IX

(1) Each Party shall take all measures necessary, commensurate with the assessed threat prevailing from time to time, to ensure the physical protection of nuclear material subject to this Agreement and shall, as a minimum, apply levels of physical protection as set out in Annex E to this Agreement.

(2) The Parties shall consult at the request of either one concerning matters related to the physical protection of nuclear material, material, equipment or technology subject to this Agreement including those concerning physical protection during international transportation.

Article X

(1) The Parties shall consult at any time at the request of either Party to ensure the effective fulfilment of the obligations of this Agreement. The IAEA may be invited to participate in such consultations upon the request of the Parties.

(2) The appropriate governmental authorities shall establish administrative arrangements to facilitate the effective implementation of this Agreement and shall consult annually or at any other time at the request of either. Such consultations may take the form of an exchange of correspondence.

(3) Each Party shall, upon the other Party's request, inform the other Party of the conclusions of the most recent report by the IAEA on its verification activities in the territory of the first Party which are relevant to the nuclear material subject to this Agreement.

Article XI

Any dispute arising out of the interpretation or application of this Agreement that is not settled by negotiation or as may otherwise be agreed between the Parties shall, on the request of either Party, be submitted to an arbitral tribunal which shall be composed of three arbitrators. Each Party shall designate one arbitrator and the two arbitrators so designated shall elect a third, not a national of either Party, who shall be the Chairman. If within thirty (30) days of the request for arbitration either Party has not designated an arbitrator, the other Party to the dispute may request the President of the International Court of Justice to appoint an arbitrator for the Party which has not designated an arbitrator. If within thirty (30) days of the designation or appointment of arbitrators for both the Parties the third arbitrator has not been elected, either Party may request the President of the International Court of Justice to appoint the third arbitrator. A majority of the members of the arbitral tribunal shall constitute a quorum, and all decisions shall be made by majority vote of all the members of the arbitral tribunal. The arbitral procedure shall be fixed by the tribunal. The decisions of the tribunal shall be binding on both Parties and shall be implemented by them in accordance with the Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards done at New York on June 10, 1958¹ (hereinafter referred to as the "p. 3"), and all Declarations made in accordance with Article I, paragraph 3 thereof, insofar as both Parties remain parties to the Convention. The remuneration of the arbitrators shall be determined on the same basis as that for ad hoc judges of the International Court of Justice.

Article XII

(1) The present Agreement shall enter into force on the date of signature by both Parties.

---

1. United Nations, Treaty Series, vol. 330, p. 3.

(2) This Agreement may be amended at any time with the written consent of the Parties. Any amendments shall enter into force on the date of an exchange of diplomatic notes.

(3) Annexes A, B, C, D and E are part of this Agreement. They may be amended with the written consent of the Parties.

(4) This Agreement shall remain in force for a period of ten (10) years. If neither Party has notified the other Party of its intention to terminate the Agreement at least six (6) months prior to the expiry of that period, this Agreement shall continue in force for additional periods of five (5) years each unless, at least six (6) months before the expiration of the then current period, a Party notifies the other Party of its intention to terminate this Agreement.

(5) Notwithstanding termination of this Agreement, the obligations contained in Article III, paragraph (5) and in Articles IV, V, VI, VII, VIII, IX, X and XI of this Agreement shall remain in force so long as any nuclear material, material, equipment or technology subject to this Agreement remains in the territory of the Party concerned or under its control anywhere, or until such time as the Parties agree that such nuclear material, material, equipment or technology are no longer useable for any nuclear activity relevant from the point of view of safeguards.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized for this purpose by their respective governments, have signed this Agreement.

Done at Ottawa, this 22nd day of February, 1995 in duplicate, in the English, French and Czech languages, each version being equally authentic.

For the Government of Canada:

ANDRÉ OUELLET

For the Government of the Czech Republic:

JOSEPH ZIELENIEC

ANNEX A

NUCLEAR MATERIAL, MATERIAL, EQUIPMENT AND TECHNOLOGY SUBJECT
TO THE AGREEMENT

(i) Nuclear material, material, equipment and technology transferred between the territories of the Parties, directly or through third parties;

(ii) Material and nuclear material that is produced or processed on the basis, or by the use, of any equipment subject to this Agreement;

(iii) Nuclear material that is produced or processed on the basis, or by the use, of any nuclear material or material subject to this Agreement;

(iv) Equipment which the recipient Party, or the supplying Party after consultations with the recipient Party, has designated as being designed, constructed or operated on the basis of or by the use of the technology referred to above, or technical data derived from equipment referred to above.

Without restricting the generality of the foregoing, equipment that satisfies all three of the following criteria:

(a) That is of the same type as equipment referred to in (i) (i.e. its design, construction or operating processes are based on essentially the same or similar physical or chemical processes as agreed in writing by the Parties prior to the transfer of the equipment referred to in (i));

(b) That is so designated by the recipient Party or the supplier Party after consultation with the recipient Party; and

(c) The first operation of which commences at a location within the jurisdiction of the recipient Party within 20 years of the date of the first operation of the equipment referred to in sub-paragraph (a).

ANNEX B

EQUIPMENT

(1) Nuclear reactors capable of operation so as to maintain a controlled self-sustaining fission chain reaction, excluding zero energy reactors, the latter being defined as reactors with a designed maximum rate of production of plutonium not exceeding 100 grams per year.

A "nuclear reactor" basically includes the items within or attached directly to the reactor vessel, the equipment which controls the level of power in the core, and the components which normally contain, or come in direct contact with, or control the primary coolant of the reactor core.

It is not intended to exclude reactors which could reasonably be capable of modification to produce significantly more than 100 grams of plutonium per year. Reactors designed for sustained operation at significant power levels, regardless of their capacity for Plutonium production, are not considered as "zero energy reactors".

(2) Reactor pressure vessels: metal vessels, as complete units or as major shop-fabricated parts therefor, which are especially designed or prepared to contain the core of a nuclear reactor as defined in paragraph (1) above and are capable of withstanding the operating pressure of the primary coolant.

A top plate for a reactor pressure vessel is a major shop-fabricated part of a pressure vessel.

(3) Reactor internals: support columns and plates for the core and other vessel internals, control rod guide tubes, thermal shields, baffles, core grid plates, diffuser plates, etc.

(4) Reactor fuel charging and discharging machines: Manipulative equipment especially designed or prepared for inserting or removing fuel in a nuclear reactor as defined in paragraph (1) above capable of on-load operation or employing technically sophisticated positioning or alignment features to allow complex off-load fuelling operations such as those in which direct viewing of or access to the fuel is not normally available.

(5) Reactor control rods: Rods especially designed or prepared for the control of the reaction rate in a nuclear reactor as defined in paragraph (1) above.

This item includes, in addition to the neutron absorbing part, the support or suspension structures therefor if supplied separately.

(6) Reactor pressure tubes: Tubes which are especially designed or prepared to contain fuel elements and the primary coolant in a reactor as defined in paragraph (1) above at an operating pressure in excess of 5 megapascals.

(7) Zirconium tubes: Zirconium metal and alloys in the form of tubes or assemblies of tubes and in quantities exceeding 500 kg per year, especially designed or prepared for use in a reactor as defined in paragraph (1) above, and in which the relationship of hafnium to zirconium is less than 1:500 parts by weight.

(8) Primary coolant pumps: Pumps especially designed or prepared for circulating the primary coolant for nuclear reactors as defined in paragraph (1) above.

(9) Plants for the reprocessing of irradiated fuel elements, and equipment especially designed or prepared therefor:

A "plant for the reprocessing of irradiated fuel elements" includes the equipment and components which normally come in direct contact with and directly control the irradiated fuel and the major nuclear material and fission product processing streams. Items of equipment that are considered to fall within the meaning of the phrase "and equipment especially designed or prepared therefor" include:

(a) Irradiated fuel element chopping machines: remotely operated equipment especially designed or prepared for use in a reprocessing plant as identified above and intended to cut, chop or shear irradiated nuclear fuel assemblies, bundles or rods; and

(b) Critically safe tanks (e.g. small diameter, annular or slab tanks) especially designed or prepared for use in a reprocessing plant as identified above, intended for dissolution of irradiated nuclear fuel and which are capable of withstanding hot, highly corrosive liquid, and which can be remotely loaded and maintained.

(10) Plants for the fabrication of fuel elements:

A "plant for the fabrication of fuel elements" includes:

(a) The equipment which normally comes into direct contact with, or directly processes, or controls, the production flow of nuclear material, or

(b) The equipment which seals the nuclear material within the cladding, and

(c) The whole set of items for the foregoing operations, as well as individual items intended for any of the foregoing operations, and for other fuel fabrication operations, such as checking the integrity of the cladding or the seal, and the finish treatment to the sealed fuel.

(11) Equipment other than analytical instruments, especially designed or prepared for the separation of isotopes of uranium:

"Equipment, other than analytical instruments, especially designed or prepared for the separation of isotopes of uranium" includes each of the major items of equipment especially designed or prepared for the separation process. Such items include:

Gaseous diffusion barriers

Gaseous diffuser housings

Gas centrifuge assemblies, corrosion-resistant to UF₆

Jet nozzle separation units

Vortex separation units

Large UF₆ corrosion-resistant axial or centrifugal compressors

Special compressor seals for such compressors.

(12) Plants for the production of heavy water:

A "plant for the production of heavy water" includes the plant and equipment especially designed for the enrichment of deuterium or its compounds, as well as any significant fraction of the items essential to the operation of the plant.

(13) Any major components or components of items (1) to (12) above.

ANNEX C

MATERIAL

(1) Deuterium and heavy water: Deuterium and any deuterium compound in which the ratio of deuterium to hydrogen exceeds 1:5000 for use in a nuclear reactor, as defined in paragraph (1) of Annex B, in quantities exceeding 200 kg of deuterium atoms in any period of 12 months.

(2) Nuclear grade graphite: Graphite having a purity level better than 5 parts per million boron equivalent and with a density greater than 1.50 grams per cubic centimetre in quantities exceeding 30 metric tons in any period of 12 months.

ANNEX D

ARTICLE XX OF THE STATUTE OF THE INTERNATIONAL ATOMIC ENERGY
AGENCY

Definitions

As used in this Statute:

(1) The term "special fissionable material" means plutonium-239; uranium-233; uranium enriched in the isotopes 235 or 233; any material containing one or more of the foregoing; and such other fissionable material as the Board of Governors shall from time to time determine but the term "special fissionable material" does not include source material.

(2) The term "uranium enriched in the isotopes 235 or 233" means uranium containing the isotopes 235 or 233 or both in an amount such that the abundance ratio of the sum of these isotopes to the isotope 238 is greater than the ratio of the isotope 235 to the isotope 238 occurring in nature.

(3) The term "source material" means uranium containing the mixture of isotopes occurring in nature; uranium depleted in the isotope 235; thorium; any of the foregoing in the form of metal, alloy, chemical compound, or concentrate; any other material containing one or more of the foregoing in such concentration as the Board of Governors shall from time to time determine; and such other materials as the Board of Governors shall from time to time determine.

ANNEX E

AGREED LEVELS OF PHYSICAL PROTECTION

The agreed levels of physical protection to be ensured by the appropriate governmental authorities in the use, storage and transportation of the materials of the attached table shall as a minimum include protection characteristics as follows:

Category III

Use and Storage within an area to which access is controlled.

Transportation under special precautions including prior arrangement between sender, recipient and carrier, and prior agreement between states in case of international transport specifying time, place and procedures for transferring transport responsibility.

Category II

Use and Storage within a protected area to which access is controlled, i.e. an area under constant surveillance by guards or electronic devices, surrounded by a physical barrier with a limited number of points of entry under appropriate control, or any area with an equivalent level of physical protection.

Transportation under special precautions including prior arrangement between sender, recipient and carrier, and prior agreement between states in case of international transport specifying time, place and procedures for transferring transport responsibility.

Category I

Materials in this Category shall be protected with highly reliable systems against unauthorized use as follows:

Use and Storage within a highly protected area, i.e. a protected area as defined for Category II above, to which, in addition, access is restricted to persons whose trustworthiness has been determined and under surveillance by guards who are in close communication with appropriate response forces. Specific measures taken in this context should have as their objective the detection and prevention of any assault, unauthorized access or unauthorized removal of material.

Transportation under special precautions as identified above for transportation of Category II and III materials and, in addition, under constant surveillance of escorts and under conditions which assure close communication with appropriate response forces.

TABLE: CATEGORIZATION OF NUCLEAR MATERIAL

Material	Form	Category I	Category II	Category III
1. Plutonium*	Unirradiated ^b	2 kg or more	Less than 2 kg but more than 500 g	500 g or less but more than 15 g
2. Uranium - 235	Unirradiated ^b		Less than 5 kg but more than 1 kg	1 kg or less but more than 15 g
	uranium enriched to 20% 235U or more	5 kg or more	10 kg or more	Less than 10 kg but more than 1 kg
	uranium enriched to 10% 235U but less than 20%			10 kg or more
3. Uranium - 233	uranium enriched above natural, but less than 10% 233U			
	Unirradiated ^b	2 kg or more	Less than 2 kg but more than 500 g	500 g or less but more than 15 g
4. Irradiated Fuel			Depleted or natural uranium, thorium or low enriched fuel (less than 10% fissile content) ^{a,c}	

- a. All plutonium except that with isotopic concentration exceeding 80% in plutonium-238.
- b. Material not irradiated in a reactor or material irradiated in a reactor but with a radiation level equal to or less than 1 Gy/hr (100 rad/hr) at one meter unshielded.
- c. Quantities not falling in Category III and natural uranium should be protected in accordance with prudent management practice.
- d. Although this level of protection is recommended, it would be open to States, upon evaluation of the specific circumstances, to assign a different category of physical protection.
- e. Other fuel which by virtue of its original fissile material content is classified as Category I or II before irradiation may be reduced one category level while the radiation level from exceeds 1 Gy/hr (100 rad/hr) at one meter unshielded.

[FRENCH TEXT — TEXTE FRANÇAIS]

ACCORD DE COOPÉRATION ENTRE LE GOUVERNEMENT DU CANADA
ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE TCHÈQUE CONCERNANT
LES UTILISATIONS PACIFIQUES DE L'ÉNERGIE NUCLÉAIRE

Le Gouvernement du Canada et le Gouvernement de la République tchèque (ci-après dénommés "les Parties"),

Désirant renforcer les liens d'amitié entre les Parties,

Conscients des avantages d'une coopération efficace dans les utilisations pacifiques de l'énergie nucléaire,

Reconnaissant que le Canada et la République tchèque sont tous deux des États non dotés de l'arme nucléaire parties au Traité sur la non-prolifération des armes nucléaires fait à Londres, Moscou et Washington le 1er juillet 1968¹ (ci-après dénommé "le Traité"), qu'ils se sont engagés, à ce titre, à ne fabriquer ni acquérir de quelque autre manière des armes nucléaires ou autres dispositifs nucléaires explosifs, et que chaque Partie a conclu avec l'Agence internationale de l'énergie atomique (ci-après dénommée l'"AIEA") un accord concernant l'application des garanties prévues par le Traité,

Souhaitant que les parties au Traité se sont engagées à faciliter, le plus possible, l'échange de matières nucléaires, de matières, d'équipement ainsi que de données scientifiques et technologiques pour l'utilisation pacifique de l'énergie nucléaire, et qu'ils sont en droit de participer à un tel échange, et que les parties au Traité qui sont en mesure de le faire peuvent également contribuer ensemble au développement de l'application de l'énergie nucléaire à des fins pacifiques,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier

Aux fins du présent accord :

a) L'expression "système de garanties de l'Agence" désigne le système de garanties dont fait état le document INFCIRC/66 Rév.2 de l'AIEA, ainsi que toutes les modifications ultérieures apportées à ce document et acceptées par les Parties;

b) L'expression "autorité gouvernementale compétente" désigne, pour le Canada, la Commission de contrôle de l'énergie atomique, et, pour la République tchèque, le Bureau national de la sécurité nucléaire;

c) Le terme "équipement" désigne tout élément de l'équipement mentionné dans l'Annexe B du présent accord;

d) Le terme "matières" désigne toute matière mentionnée dans l'Annexe C du présent accord;

e) L'expression "matières nucléaires" désigne toute matière brute ou tout produit fissile spécial tels que définis à l'Article XX du Statut de l'AIEA qui forme l'Annexe D du présent

---

1. Nations Unies, Recueil des Traités, vol. 729, p. 161.

accord. Toute désignation du Conseil des gouverneurs de l'AIEA, aux termes de l'Article XX du Statut de l'Agence, visant à modifier la liste des matières considérées comme étant des "matières brutes" ou des "produits fissiles spéciaux" ne prendra effet, dans le cadre du présent accord, que lorsque chacune des deux Parties au présent accord aura informé l'autre, par écrit, qu'il accepte ladite modification;

f) Le terme "personne" désigne des particuliers, des firmes, des corporations, des compagnies, des sociétés en nom collectif, des associations et d'autres entités privées ou gouvernementales, ayant ou non la personnalité juridique, ainsi que leurs représentants respectifs;

g) Le terme "technologie" désigne les données techniques que la Partie cédante a désignées avant le transfert effectif et après consultations avec la Partie prenante comme touchant la non-prolifération et comme étant importantes pour la conception, la production, l'exploitation ou l'entretien de l'équipement ou pour le traitement des matières nucléaires ou des matières, ce qui inclut, à titre non limitatif, les dessins techniques, les négatifs et les épreuves photographiques, les enregistrements, les données descriptives ainsi que les ouvrages techniques et les manuels d'exploitation, et exclut les données accessibles au public.

Article II

La coopération établie par le présent accord vise l'utilisation, le développement et l'application de l'énergie nucléaire à des fins pacifiques et peut comprendre notamment :

a) La communication de renseignements, y compris la technologie, en ce qui concerne :

i) La recherche et le développement,

ii) La santé, la sécurité nucléaire, la planification des procédures d'urgence, ainsi que la protection de l'environnement,

iii) L'équipement (y compris la communication de plans, de dessins et de spécifications),

iv) L'utilisation des matières nucléaires, des matières et de l'équipement (y compris les procédés de fabrication et les spécifications),

et le transfert des droits de brevet et autres droits de propriété afférents à ces renseignements;

b) La fourniture de matières nucléaires, de matières et d'équipement;

c) La mise en oeuvre de projets de recherche et de développement ainsi que de projets visant la conception et l'application de l'énergie nucléaire aux fins de son utilisation dans des domaines tels que l'agriculture, l'industrie, la médecine et la production d'électricité et de chaleur;

d) La coopération industrielle entre les personnes au Canada et en République tchèque;

e) La formation technique ainsi que l'accès à l'équipement et son utilisation;

f) La prestation d'assistance et de services techniques, y compris les échanges d'experts et de spécialistes; et

g) La prospection et la mise en valeur des ressources en uranium.

Article III

1) Les Parties encouragent et facilitent la coopération entre des personnes sous leurs juridictions respectives dans les domaines visés par le présent accord.

2) Sous réserve des dispositions du présent accord, des personnes sous la juridiction de l'une des Parties peuvent fournir à des personnes sous la juridiction de l'autre Partie, ou recevoir de ces personnes, des matières nucléaires, des matières, de l'équipement et de la technologie, aux conditions commerciales ou à telles autres conditions dont peuvent convenir les personnes concernées.

3) Sous réserve des dispositions du présent accord, des personnes sous la juridiction de l'une des Parties peuvent dispenser à des personnes sous la juridiction de l'autre Partie une formation technique pour ce qui concerne l'application de l'énergie nucléaire à des fins pacifiques, aux conditions commerciales ou à telles autres conditions dont peuvent convenir les personnes concernées.

4) Les Parties s'efforcent de faciliter les échanges d'experts, de techniciens et de spécialistes dans le cadre des activités menées en vertu du présent accord.

5) Les Parties prennent toutes les précautions nécessaires pour préserver le caractère confidentiel des renseignements, y compris les secrets commerciaux et industriels, transférés entre des personnes sous la juridiction de l'une ou l'autre des Parties.

6) Les Parties peuvent, sous réserve de modalités devant être déterminées conjointement, collaborer au niveau de la sécurité et de la réglementation de la production d'énergie nucléaire, y compris en ce qui concerne a) l'échange de renseignements et b) la coopération et la formation techniques.

7) Aucune Partie ne doit se servir des dispositions du présent accord pour s'assurer un avantage commercial ou intervenir dans les relations commerciales de l'autre Partie.

8) La coopération établie par le présent accord s'effectue en conformité avec les lois, règlements et politiques en vigueur au Canada et en République tchèque.

Article IV

1) Les matières nucléaires, les matières, l'équipement et la technologie spécifiés à l'Annexe A sont assujettis au présent accord à moins que les Parties n'en conviennent autrement.

2) Les éléments autres que ceux visés au paragraphe 1) du présent article sont assujettis au présent accord lorsque les Parties en conviennent par écrit.

3) Les autorités gouvernementales compétentes de la Partie cédante notifient par écrit les autorités gouvernementales de la Partie prenante avant tout transfert de matières nucléaires, de matières, d'équipement et de technologie visés aux paragraphes 1) et 2) du présent article.

4) Les autorités gouvernementales compétentes établissent les procédures de notification et autres procédures administratives nécessaires à l'exécution de la présente disposition et des autres dispositions du présent article.

Article V

Les matières nucléaires, les matières, l'équipement et la technologie assujettis au présent accord ne sont transférés hors le territoire de l'une des Parties au présent accord à une tierce partie qu'avec le consentement préalable écrit de l'autre Partie. Les Parties peuvent conclure un accord en vue de faciliter l'application de la présente disposition.

Article VI

Les matières nucléaires assujetties au présent accord ne sont enrichies en isotope U235 dans une proportion de vingt (20) pour cent ou plus ou ne sont retraitées qu'avec le consentement préalable écrit des deux Parties. Ledit consentement doit préciser les conditions devant régir l'entreposage et l'utilisation du plutonium ou de l'uranium enrichi à vingt (20) pour cent ou plus. Les Parties peuvent conclure un accord en vue de faciliter l'application de la présente disposition.

Article VII

1) Les matières nucléaires, les matières, l'équipement et la technologie assujettis au présent accord ne sont pas utilisés aux fins de fabriquer ou d'acquérir de quelque autre manière des armes nucléaires ou autres dispositifs nucléaires explosifs.

2) En ce qui concerne les matières nucléaires, l'exécution de l'engagement contracté aux termes du paragraphe 1) du présent article est vérifiée conformément à l'accord de garanties conclu entre chacune des Parties et l'AIEA relativement au Traité. Toutefois, si pour une raison quelconque ou à un moment quelconque, l'AIEA n'administre pas lesdites garanties sur le territoire d'une des Parties, ladite Partie doit conclure immédiatement avec l'autre Partie un accord visant la mise en place :

a) Des garanties établies par l'AIEA;

b) D'un système de garanties conforme aux principes et procédures du système de garanties de l'Agence et prévoyant l'application de garanties à tous les éléments qui sont assujettis au présent accord.

Article VIII

1) Les matières nucléaires restent assujetties au présent accord :

a) Jusqu'à ce qu'il soit établi qu'elles ne sont plus utilisables ou qu'elles ne sont

pratiquement plus récupérables pour être traitées sous une forme utilisable pour toute activité nucléaire pertinente du point de vue des garanties mentionnées à l'Article VII du présent accord. Les deux Parties s'engagent à accepter la désignation faite par l'AIEA en

conformité avec les dispositions sur la levée des garanties contenues dans l'accord de garanties applicable auquel l'AIEA est partie;

b) Jusqu'à ce qu'elles aient été transférées à une tierce partie en conformité avec les dispositions de l'Article V du présent accord; ou

c) Jusqu'à ce que les Parties en conviennent autrement.

2) Les matières et l'équipement restent assujettis au présent accord :

a) Jusqu'à ce qu'ils aient été transférés à une tierce partie en conformité avec les dispositions de l'Article V du présent accord; ou

b) Jusqu'à ce que les Parties en conviennent autrement.

3) La technologie reste assujettie au présent accord jusqu'à ce que les Parties en conviennent autrement.

Article IX

1) Chaque Partie prend toutes les mesures nécessaires, proportionnées à la menace évaluée de temps à autre, pour assurer la protection physique des matières nucléaires assujetties au présent accord, et applique, à tout le moins, les niveaux de protection physique établis à l'Annexe E du présent accord.

2) Les Parties se consultent à la demande de l'une ou l'autre d'entre elles au sujet de questions liées à la protection physique des matières nucléaires, des matières, de l'équipement et de la technologie assujettis au présent accord, y compris la protection physique lors du transport international.

Article X

1) Les Parties se consultent à tout moment à la demande de l'une ou l'autre d'entre elles pour assurer l'exécution efficace des obligations découlant du présent accord. L'AIEA peut être invitée à participer à ces consultations à la demande des Parties.

2) Les autorités gouvernementales compétentes concluent des arrangements administratifs pour faciliter l'exécution efficace du présent accord et se consultent annuellement ou à tout autre moment à la demande de l'une d'entre elles. Ces consultations peuvent prendre la forme d'un échange de correspondance.

3) Chaque Partie informe l'autre Partie, à la demande de celle-ci, des conclusions du rapport le plus récent établi par l'AIEA au sujet des activités de vérification menées sur son territoire par l'AIEA relativement aux matières nucléaires assujetties au présent accord.

Article XI

Tout différend relatif à l'interprétation ou à l'application du présent accord qui n'est pas réglé par voie de négociations ou de toute autre manière convenue par les Parties est soumis, à la demande de l'une ou l'autre des Parties, à un tribunal d'arbitrage composé de trois arbitres. Chaque Partie désigne un arbitre et les deux arbitres ainsi désignés en élisent un troisième, ressortissant ni de l'une ni de l'autre des Parties; ce troisième arbitre est le prési-

dent du tribunal. Si, dans les trente (30) jours qui suivent la demande d'arbitrage, l'une des Parties n'a pas désigné un arbitre, l'autre Partie peut demander au Président de la Cour internationale de Justice de nommer un arbitre pour la Partie qui ne l'a pas fait. Si, dans les trente (30) jours qui suivent la désignation ou la nomination d'arbitres pour les deux Parties, le troisième arbitre n'a pas été élu, l'une ou l'autre des Parties peut demander au Président de la Cour internationale de Justice de nommer le troisième arbitre. Le quorum est constitué par la majorité des membres du tribunal d'arbitrage et toutes les décisions sont prises par vote majoritaire de tous les membres du tribunal d'arbitrage. La procédure arbitrale est établie par le tribunal. Les décisions du tribunal lient les deux Parties et sont exécutées par eux conformément à la Convention des Nations Unies pour la reconnaissance et l'exécution des sentences arbitrales étrangères, faite à New York le 10 juin 1958¹ (ci-après dénommée la "Convention"), et à toutes les Déclarations faites en vertu du paragraphe 3 de ladite Convention, aussi longtemps que les deux Parties demeureront parties à la Convention. La rémunération des arbitres est déterminée sur la même base que celle des juges ad hoc de la Cour internationale de Justice.

Article XII

- 1) Le présent accord entre en vigueur à la date de la signature des Parties.
  - 2) Le présent accord peut être modifié en tout temps avec le consentement écrit des Parties. Toute modification entre en vigueur à la date de l'échange de notes diplomatiques.
  - 3) Les Annexes A, B, C, D et E font partie intégrante du présent accord. Elles peuvent être modifiées avec le consentement écrit des Parties.
  - 4) Le présent accord reste en vigueur pour une période de dix (10) ans. Si aucune des Parties n'a notifié à l'autre, au moins six (6) mois avant l'expiration de cette période, son intention de le dénoncer, le présent accord restera en vigueur pour des périodes additionnelles de cinq (5) ans chacune, à moins que l'une des Parties ne notifie à l'autre, au moins six (6) mois avant l'expiration de la période alors en cours, son intention de le dénoncer.
  - 5) Nonobstant la dénonciation du présent accord, les obligations contenues au paragraphe 5) de l'Article III et aux Articles IV, V, VI, VII, VIII, IX, X et XI du présent accord restent en vigueur tant que les matières nucléaires, les matières, l'équipement et la technologie assujettis au présent accord demeurent sur le territoire de la Partie concerné, ou sous sa juridiction, ou encore jusqu'à ce que les Parties conviennent que les matières nucléaires, les matières, l'équipement et la technologie en question ne sont plus utilisables pour toute activité nucléaire pertinente du point de vue des garanties.
- En foi de quoi les soussignés, dûment autorisés à cet effet par leurs gouvernements respectifs, ont signé le présent accord.

---

1. Nations Unies, Recueil des Traités, vol. 330, p. 3.

Fait à Ottawa, ce 22e jour de février 1995 en deux exemplaires, dans les langues anglaise, française et tchèque, chaque version faisant également foi.

Pour le Gouvernement du Canada :

ANDRÉ OUELLET

Pour le Gouvernement de la République tchèque :

JOSEPH ZIELENIEC

ANNEXE A

MATIÈRES NUCLÉAIRES, MATIÈRES, ÉQUIPEMENT ET TECHNOLOGIE ASSU-
JETTIS AU PRÉSENT ACCORD

i) Les matières nucléaires, matières, équipement et technologie transférés directement ou par l'entremise de tierces parties entre les territoires des Parties.

ii) Les matières et les matières nucléaires produites ou traitées à partir ou à l'aide de tout équipement assujetti au présent accord.

iii) Les matières nucléaires produites ou traitées à partir ou à l'aide de toute matière nucléaire ou matière assujettie au présent accord.

iv) L'équipement que la partie prenante, ou que la Partie cédante, après consultations avec la Partie prenante, a désigné comme conçu, construit ou exploité à partir ou à l'aide de la technologie ci-haut mentionnée, ou des données techniques obtenues grâce à l'équipement ci-haut mentionné.

Sans restreindre le caractère général de ce qui précède, l'équipement qui répond à la fois aux trois critères suivants :

a) Qui est du même type que l'équipement mentionné en i) ci-dessus (c'est-à-dire dont les procédés de conception, de construction ou d'exploitation sont fondés essentiellement sur les mêmes processus physiques ou chimiques, ou sur des processus analogues, comme convenu par écrit entre les Parties préalablement au transfert de l'équipement visé en i))

b) Qui est ainsi désigné par la Partie prenante ou par la Partie cédante, après consultations avec la Partie prenante; et

c) Qui est mis en service pour la première fois à un endroit soumis à la juridiction de la Partie prenante dans les 20 années qui suivent la date de mise en service initiale de l'équipement visé à l'alinéa a).

ANNEXE B

ÉQUIPEMENT

1) Réacteurs nucléaires pouvant fonctionner de manière à maintenir une réaction de fission en chaîne auto-entretenu, exception faite des réacteurs de puissance nulle, ces derniers étant définis comme des réacteurs dont la production maximale prévue de plutonium ne dépasse pas 100 grammes par an.

Un "réacteur nucléaire" comporte essentiellement les pièces se trouvant à l'intérieur de la cuve ou fixées directement sur cette cuve, l'équipement qui contrôle le niveau de la puissance dans le coeur, et les composants qui renferment normalement le fluide caloporteur, qui entrent en contact direct avec ce fluide ou qui permettent son réglage.

Il n'est pas envisagé d'exclure les réacteurs qu'il serait raisonnablement possible de modifier de façon à pouvoir produire une quantité de plutonium sensiblement supérieure à 100 grammes par an. Les réacteurs conçus pour un fonctionnement entretenu à des niveaux de puissance élevés, quelle que soit leur capacité de production de plutonium, ne sont pas considérés comme étant des "réacteurs de puissance nulle".

2) Cuves de pression pour réacteurs : Cuves métalliques sous forme d'unités complètes ou d'importants éléments préfabriqués, qui sont spécialement conçues ou préparées pour contenir le coeur d'un réacteur nucléaire au sens donné à cette expression en 1) ci-dessus, et qui peuvent résister à la pression de régime du fluide caloporteur primaire.

La plaque de couverture d'une cuve de pression de réacteur est un élément préfabriqué important d'une telle cuve.

3) L'aménagement interne d'un réacteur : Colonnes et plaques de support du coeur et d'autres pièces contenues dans la cuve, tubes guides pour barres de commande, écrans thermiques, déflecteurs, plaques à grille du coeur, plaques du diffuseur, etc.

4) Machines pour le chargement et le déchargement du combustible nucléaire : Matériel de manutention spécialement conçu ou préparé pour introduire ou extraire le combustible d'un réacteur nucléaire, au sens donné à cette expression en 1) ci-dessus, et qui peut être utilisé en cours de fonctionnement ou est doté de dispositifs techniques perfectionnés de mise en place ou d'alignement pour permettre de procéder à des opérations complexes de chargement à l'arrêt, telles que celles au cours desquelles il est normalement impossible d'observer le combustible directement ou d'y accéder.

5) Barres de commande pour réacteurs : Barres spécialement conçues ou préparées pour le réglage de la vitesse de la réaction dans un réacteur nucléaire, au sens donné à cette expression en 1) ci-dessus.

Ces pièces englobent, outre l'absorbeur de neutrons, les dispositifs de support ou de suspension de cet absorbeur, si elles sont fournies séparément.

6) Tubes de force pour réacteurs : Tubes spécialement conçus ou préparés pour contenir les éléments combustibles et le fluide caloporteur primaire d'un réacteur au sens donné à ce mot en 1) ci-dessus, à des pressions de régime supérieures à 5 mégapascals.

7) Tubes en zirconium : Zirconium métallique et alliages à base de zirconium, sous forme de tubes ou d'assemblages de tubes en quantités supérieures à 500 kg par an, spécial-

ement conçus ou préparés pour être utilisés dans un réacteur au sens donné à ce mot en 1) ci-dessus, et dans lesquels le rapport hafnium/zirconium est inférieur à 1/500 parts en poids.

8) Pompes du circuit de refroidissement primaire : Pompes spécialement conçues ou préparées pour faire circuler le fluide caloporteur primaire pour réacteurs nucléaires au sens donné à cette expression en 1) ci-dessus.

9) Usines de retraitement d'éléments combustibles irradiés, et équipement spécialement conçu ou préparé à cette fin :

L'expression "usine de retraitement d'éléments combustibles irradiés" englobe les équipements et composants qui entrent normalement en contact direct avec le combustible irradié et servent à le contrôler directement, ainsi que les principaux flux de matières nucléaires et de produits de fission pendant le traitement. Les éléments de l'équipement considérés comme correspondant au sens de l'expression "et équipement spécialement conçu ou préparé à cette fin" comprennent notamment :

a) Machines à couper les éléments combustibles irradiés : dispositifs télécommandés spécialement conçus ou préparés pour être utilisés dans une usine de retraitement au sens donné à cette expression ci-dessus, et destinés à couper, hacher ou cisailer des assemblages, faisceaux ou barres de combustible nucléaire irradiés; et

b) Récipients à géométrie anti-criticité (de petit diamètre, annulaires ou plats) spécialement conçus ou préparés en vue d'être utilisés dans une usine de retraitement au sens donné à cette expression ci-dessus, pour dissoudre du combustible nucléaire irradié, pouvant résister à des liquides fortement corrosifs à des températures élevées et dont le chargement et l'entretien peuvent se faire à distance.

10) Usines de fabrication d'éléments combustibles :

L'expression "usine de fabrication d'éléments combustibles" englobe :

a) L'équipement qui entre normalement en contact direct avec le flux de matières nucléaires, le traite directement ou en assure le réglage, ou

b) L'équipement qui assure le scellage des matières nucléaires à l'intérieur de la gaine; et

c) Le jeu complet d'articles destinés aux opérations susmentionnées ainsi que divers articles servant à l'une quelconque des opérations susmentionnées, ainsi qu'à d'autres opérations de fabrication de combustible, notamment à la vérification de l'intégrité du gainage ou de son étanchéité, et à la finition du combustible scellé.

11) Équipements autre que les instruments d'analyse, spécialement conçus ou préparés pour la séparation des isotopes de l'uranium :

L'expression "équipement, autre que les instruments d'analyse, spécialement conçu ou préparé pour la séparation des isotopes de l'uranium" englobe chacun des principaux éléments de l'équipement spécialement conçu ou préparé pour les opérations de séparation. Ces éléments comprennent :

Barrières de diffusion gazeuse,

Bâties de diffusion gazeuse,

Assemblages de centrifugeuse de gaz résistant à la corrosion par l'UF 6,

Groupes de séparation au moyen de tuyères (jet nozzle),

Groupes de séparation par vortex,

Grands compresseurs centrifuges ou axiaux résistant à la corrosion par l'UF 6,

Dispositifs d'étanchéité spéciaux pour ces compresseurs.

12) Usines de production d'eau lourde :

Une "usine de production d'eau lourde" inclut l'usine et l'équipement spécialement conçu pour l'enrichissement du deutérium ou de ses composés chimiques, de même que toute part significative de l'outillage qui est essentielle au fonctionnement de l'usine.

13) Tous composants majeurs ou composants des articles énumérés de 1) à 12) ci-dessus.

ANNEXE C

MATIÈRES

1) Deutérium et eau lourde : Le deutérium et tout composé du deutérium dans lequel le rapport deutérium/hydrogène excède 1/5000, destinés à être utilisés dans un réacteur nucléaire tel qu'il est défini au paragraphe 1) de l'Annexe B, en quantités excédant 200 kg d'atomes de deutérium au cours de toute période de 12 mois.

2) Graphite de qualité nucléaire : Graphite d'une pureté supérieure à 5 parties par million d'équivalent de bore et d'une masse volumique supérieure à 1,50 gramme par centimètre cube, en quantités excédant 30 tonnes métriques pendant toute période de 12 mois.

ANNEXE D

ARTICLE XX DU STATUT DE L'AGENCE INTERNATIONALE DE L'ÉNERGIE
ATOMIQUE

Définitions

Aux fins du présent Statut :

1) Par "produit fissile spécial", il faut entendre le plutonium 239; l'uranium 233, l'uranium enrichi en uranium 235 ou 233; tout produit contenant un ou plusieurs des isotopes ci-dessus; et tels autres produits fissiles que le Conseil des gouverneurs désignera de temps à autre. Toutefois, l'expression "produit fissile spécial" ne s'applique pas aux matières brutes.

2) Par "uranium enrichi en uranium 235 ou 233", il faut entendre l'uranium contenant soit de l'uranium 235, soit de l'uranium 233, soit ces deux isotopes en quantité telle que le rapport entre la somme de ces deux isotopes et l'isotope 238 soit supérieur au rapport entre l'isotope 235 et l'isotope 238 dans l'uranium naturel.

3) Par "matière brute", il faut entendre l'uranium contenant le mélange d'isotopes qui se trouve dans la nature; l'uranium dont la teneur en U 235 est inférieure à la normale; le thorium; toutes les matières mentionnées ci-dessus sous forme de métal, d'alliage, de composés chimiques ou de concentrés; toute autre matière contenant une ou plusieurs des matières mentionnées ci-dessus à des concentrations que le Conseil des gouverneurs fixera de temps à autre; et telles autres matières que le Conseil des gouverneurs désignera de temps à autre.

ANNEXE E

NIVEAUX DE PROTECTION PHYSIQUE CONVENUS

Les niveaux de protection physique convenus que les autorités gouvernementales compétentes doivent assurer lors de l'utilisation, de l'entreposage et du transport des matières énumérées dans le tableau ci-joint comprennent au minimum les caractéristiques de protection suivantes :

Catégorie III

Utilisation et entreposage à l'intérieur d'une zone dont l'accès est contrôlé.

Transport avec des précautions spéciales comprenant des arrangements préalables entre l'expéditeur, le destinataire et le transporteur, et, dans le cas d'un transport international, un accord préalable entre les États, précisant l'heure, le lieu et les procédures de transfert de la responsabilité du transport.

Catégorie II

Utilisation et entreposage à l'intérieur d'une zone protégée dont l'accès est contrôlé, c'est-à-dire une zone placée sous la surveillance de gardes ou de dispositifs électroniques et entourée d'une barrière physique avec un nombre limité de points d'entrée surveillés de manière adéquate, ou toute zone ayant un niveau de protection physique équivalent.

Transport avec des précautions spéciales comprenant des arrangements préalables entre l'expéditeur, le destinataire et le transporteur, et, dans le cas d'un transport international, un accord préalable entre les États, précisant l'heure, le lieu et les procédures de transfert de la responsabilité du transport.

Catégorie I

Les matières entrant dans cette catégorie seront protégées contre toute utilisation non autorisée par des systèmes extrêmement fiables, comme suit :

Utilisation et entreposage à l'intérieur d'une zone hautement protégée, c'est-à-dire une zone protégée telle qu'elle est définie pour la catégorie II ci-dessus, et dont, en outre, l'accès est limité aux personnes dont il a été établi qu'elles présentaient toutes garanties en matière de sécurité, et qui est placée sous la surveillance de gardes qui sont en liaison étroite avec des forces d'intervention appropriées. Les mesures spécifiques prises dans ce cadre devraient avoir pour objectif la détection et la prévention de toute attaque, de toute pénétration non autorisée ou de tout enlèvement de matières non autorisé.

Transport avec des précautions spéciales telles qu'elles sont définies ci-dessus pour le transport des matières des catégories II et III et, en outre, sous la surveillance constante d'escortes et dans des conditions assurant une liaison étroite avec des forces d'intervention adéquates.

TABLEAU : CLASSIFICATION DES MATIÈRES NUCLÉAIRES

Matière	Forme	Catégorie I	Catégorie II	Catégorie III
1. Plutonium ^a	Non irradié ^b	2 kg ou plus	moins de 2 kg mais plus de 500 g	500 g ou moins mais plus de 15 g
2. Uranium 235	Non irradié ^c <ul style="list-style-type: none"> - uranium enrichi à 20 % en ²³⁵U ou plus - uranium enrichi à 10 % en ²³⁵U mais à moins de 20 % - uranium enrichi par rapport à l'uranium naturel mais, à moins de 10 % en ²³⁵U 	5 kg ou plus	moins de 5 kg mais plus de 1 kg 10 kg ou plus	1 kg ou moins mais plus de 15 g moins de 10 kg mais plus de 1 kg 10 kg ou plus
3. Uranium 233	Non irradié ^d	2 kg ou plus	moins de 2 kg mais plus de 500 g	500 g ou moins mais plus de 15 g
4. Combustible irradié			Uranium naturel ou appauvri; thorium ou combustible faiblement enrichi (teneur en produit fissionné inférieure à 10 %) ^e	

- a. Tout plutonium sauf celui ayant une teneur isotopique en plutonium 238 supérieure à 80 %.
- b. Matière non irradiée dans un réacteur ou matière irradiée dans un réacteur mais dont le niveau de radiation est égal ou inférieur à 1 Gy/heure (100 rad/heure) à un mètre sans protection.
- c. Les quantités n'entrant pas dans la catégorie III et l'uranium naturel devront être protégés conformément à des pratiques de gestion prudente.
- d. Bien que ce niveau de protection soit recommandé, il reviendrait aux États, après évaluations des circonstances spécifiques, d'attribuer une catégorie de protection physique différente.
- e. Autre combustible qui, du fait de sa teneur originelle en matière fissionne, est classé dans les catégories I ou II avant irradiation, peut être déclassé d'une catégorie si le niveau de radiation combustible dépasse 1 Gy/heure (100 rad/heure) à un mètre sans protection.